

VERSLAVING

PREMIUM

12 SEP 2024

[Opslaan](#) [Reacties](#) 0 [Delen](#)

Vrijwilligers knuffelen verslaafde baby's zonder familie

Pasgeboren baby's met afwezige of drugsverslaafde ouders hebben extra aandacht nodig, die ze in het ziekenhuis niet krijgen. Het Vlaamse platform Knuffies stuurt vrijwillige pleegouders naar de baby's om hen te knuffelen. 'Huid-op-huid-contact is de eerste voorwaarde voor een goede ontwikkeling.'

Crisispleegouder Ingrid Geudens vangt al meer dan 15 jaar baby's op. Ze is oprichter van platform Knuffies, waar ruim 400 pleegouders bij zijn aangesloten. Foto Aron Vermeiren

Crisispleegouder Ingrid Geudens vangt al meer dan 15 jaar baby's op, in afwachting van hun plaatsing bij een pleeggezin. De baby's die zij tijdelijk opvangt, hebben vóór hun komst soms weken eenzaam in het ziekenhuis gelegen, omdat de ouders van de radar zijn verdwenen of omdat die vanwege eigen problemen niet voor hun baby in het ziekenhuis kunnen zorgen. Een deel van deze baby's kampt met afkickverschijnselen vanwege alcohol- of drugsgebruik van de ouders. Zij hebben veel extra zorg en aandacht nodig.

Trillen en krijsen

Goede zorg krijgen ze in het ziekenhuis meestal wel, maar voor extra aandacht hebben verpleegkundigen geen tijd. Baby's die drugspositief geboren worden, trillen of krijsen veel en hebben een zure stoelgang of urine, waardoor ze, om hun huid te beschermen, om de haverklap een schone luier nodig hebben. 'Ze krijgen

[Abonneren](#)

haalde ze een baby in het ziekenhuis op van wie de drugsverslaafde moeder een hersenbloeding had gehad. De vader was uit beeld. 'Die baby was door zijn afkickverschijnselen zó overgevoelig, dat aaien pijn deed.'

Knuffies

Anderhalf jaar geleden werd Geudens gebeld door een consulent van de Jeugdrechtbank. Een prematuur geboren baby die zes weken in het ziekenhuis moest blijven om af te kicken van de alcohol, kreeg te weinig aandacht en ging zowel mentaal als fysiek achteruit. De verpleging op de afdeling neonatologie had aan de alarmbel getrokken. Zou een van de crisispleegouders kunnen komen? Toen Geudens de vraag aan haar medepleegouders voorlegde, werd ze overstelpt met reacties. 'Toen dacht ik: hier gaan we iets mee doen.' Het resultaat is het online platform Knuffies, waarbij inmiddels 477 pleegouders zijn aangesloten.

'We oordelen niet'

Wanneer een eenzame baby in het ziekenhuis ligt en de hulp van het platform wordt ingeschakeld, selecteert Geudens een vrijwilliger, de 'knuffie'. De eerste keer gaat iemand van het platform met de knuffie mee naar het ziekenhuis en voeren zij samen een gesprek met de ouders, als die in beeld zijn. 'We oordelen niet, maar luisteren naar hun verdriet en struggles', vertelt Geudens. Het platform regelt praktische zaken als een kilometervergoeding en een vrijwilligerscontract.

Huid-op-huid-contact

Het knuffelen kan bestaan uit het oppakken en rondlopen met de baby in een draagdoek ('buidelen'), maar het liefst leggen de vrijwilligers de baby op hun blote buik, vertelt Geudens. Huid-op-huid-contact is tijdens de eerste duizend dagen van een kind belangrijk voor een goede hechting. In deze periode worden er door interacties tussen baby en verzorger talloze nieuwe verbindingen in de hersenen aangelegd. Daarvoor zijn veiligheid en respons nodig.

De eerste 1000 dagen

Vanaf de geboorte tot 18 maanden worden er in de hersenen verbindingen gemaakt met een snelheid van een miljoen verbindingen per seconde. Ervaringen tijdens de zwangerschap en in de relatie tussen ouder(s) (de hechtingsrelatie) en kind kunnen de ontwikkeling van de hersenen van de baby beïnvloeden en hebben een levenslange invloed op de lichamelijke en emotionele gezondheid van het jonge kind. [Verder lezen over de ontwikkeling van baby's >>>](#)

Baby's die vechten om aandacht

'Wij crisispleegouders voeden allemaal kinderen op die geen veilige hechting

Abonneren

hij het op. Daarmee ontstaat de blauwdruk voor alle toekomstige reacties in de hersenen: er is geen beschikbaarheid, geen veiligheid. Een goede basishechting is het fundament voor alles. Gelukkig kunnen we daar in de vroegste fase veel aan doen, bijvoorbeeld door wél beschikbaar te zijn en huid-op-huid-contact te bieden.'

Familie betrekken

Angelique Haringsma, neonatoloog in het Sint Franciscus Gasthuis in Rotterdam, vindt Knuffies een mooi initiatief. 'Geborgenheid is voor pasgeborenen ontzettend belangrijk. Deze groep is niet groot, maar zéér kwetsbaar: onrustig, snel geagiteerd, soms met ontwenningssverschijnselen. Als je meteen begint met buidelen en daarmee de hartslag omlaag brengt, is er veel gewonnen.' Wel zou zij de inzet van vrijwilligers goed beargumenteren naar ouders, als die in beeld zijn. Zij kunnen bezwaar maken tegen het idee dat 'een vreemde steeds loopt te buidelen' terwijl zij zelf een minder sterke band opbouwen. 'Misschien staan de ouders onder behandeling of zwerven ze op straat rond, maar ook dan moet je dit met hen bespreken.'

Blijf op de hoogte van de laatste praktische inzichten voor sociaal werkers met de [gratis online nieuwsbrieven van Zorg+Welzijn](#), het vakmedium voor professionals in het sociaal domein.>>

Verstoorde familiebanden

Voor het knuffelen zou Haringsma liefst in eerste instantie de familie inschakelen, om het steunnetwerk rondom de ouders te activeren. 'Vaak hebben grootouders geen benul waar ouders bij een ziekenhuisopname van hun kind doorheen gaan. Hulp vragen bij het buidelen zou begrip en steun kunnen opleveren. Helaas houden veel Nederlandse ziekenhuizen, vooral de academische, de familie vaak op afstand.'

Ook Geudens vindt het betrekken van familie belangrijk, maar verstoorde familiebanden zitten dat volgens haar vaak in de weg. 'Als een drugsverslaafde vrouw een baby krijgt, zie je wel eens dat oma graag betrokken wil worden bij de zorg, maar dat de moeder dat vanwege hun conflicten weigert.'

Contactmomentje

In overleg met Zorgnet-Icuro, de koepel van Vlaamse algemene ziekenhuizen en andere zorgorganisaties, wordt binnenkort in verschillende ziekenhuizen een pilot opgezet. Geudens zou het mooi vinden als de crisisleegouders eerder aan 'hun' baby gekoppeld konden worden, zodat zij zelf alvast in het ziekenhuis met knuffelen kunnen beginnen. Dan zijn er geen vrijwilligers meer nodig. Helaas ligt de regelgeving dwars. 'Pleegzorg komt pas in beeld als een baby in staat is bij een (crisis-)pleegouder te overnachten, anders wordt de ziekenhuisrekening naar pleegzorg gestuurd', legt Geudens uit. 'Hopelijk wordt daar een oplossing voor gevonden.' Inmiddels zijn er veel enthousiaste reacties uit Nederland. Geudens gaat binnenkort in gesprek met de directeur van de Nederlandse Vereniging voor

[Abonneren](#)

Intussen wordt ze dagelijks herinnerd aan het belang van de nabijheid van lichaamswarmte en hartslag voor deze premature en zieke baby's. 'Als ik een baby heb opgehaald uit het ziekenhuis, zit hij in de vechtmodus óf hij heeft alle vertrouwen verloren, huilt niet en geeft geen signalen meer. Als hij dan stilaan weer oogcontact gaat maken en huilt om een flesje, denk ik: zalig, wéér een verbinding in dat hoofdje erbij. Bij elk contactmoment spring ik een gat in de lucht.'

 [Reageer op dit artikel](#) [Deel dit artikel](#)

Annette Wiesman

Abonneren